Nyköping

Rapport

Dnr

SHB18/38

Samhällsbyggnad, Strategienheten

Johanna Friberg

Datum

2019-11-11

Sammanfattande rapport

Workshop om Nyköping kommuns översiktsplan

genomförd 16 oktober 2019

Postadress

Nyköpings kommun

Samhällsbyggnad, Strategienheten

611 83 NYKÖPING

Org nr 21 20 00-29 40

Bg 619-03 42

kommun@nykoping.se

www.nykoping.se

Innehåll

Bakgrund **3**

Genomförande **3**

Resultat **4**

Stigtomta och Vrena 4

Nuläge Stigtomta 4

Nuläge Vrena 5

Framtidsvision Stigtomta 5

Framtidsvision Vrena 5

Stavsjö och Ålberga 6

Nuläge Stavsjö 6

Nuläge Ålberga 6

Framtidsvision Stavsjö 7

Framtidsvision Ålberga 7

Jönåker och Råby 7

Nuläge Råby 7

Nuläge Jönåker 8

Framtidsvision Råby 8

Framtidsvision Jönåker 9

Tystberga och Lästringe 9

Nuläge Tystberga 9

Nuläge Lästringe 9

Framtidsvision Tystberga 10

Framtidsvision Lästringe 10

Nävekvarn och Buskhyttan 10

Nuläge Tunabergshalvön 10

Framtidsvision Tunabergshalvön 11

Runtuna och Aspa 12

Nuläge Runtuna 12

Nuläge Aspa 12

Framtidsvision Runtuna 13

Framtidsvision Aspa 13

Fortsatt arbete **13**

Deltagarlista Nyköpings kommun **14**

Bakgrund

Under våren 2019 har representanter för Nyköpings mindre orter på landsbygden tagit fram ett underlag till arbetet med Nyköpings kommunala serviceplan. Flera av de behov som framkom i underlaget till serviceplanen visade sig dock beröra frågor som passar bättre in i kommunens översiktsplan, som just nu revideras.

Med anledning av detta beslutade Nyköpings Tillväxt- och Landsbygdsutskott att tillsammans med Samhällsbyggnad bjuda in de projektledare som hade representerat sin ort i arbetet med serviceplanen, till en workshop om översiktsplanen den 16 oktober 2019. Nyköpings kommunbygderåd var också inbjudna. Ett underlag skickades ut som förberedelse inför workshopen, till de deltagare som anmält sig.

Fokus för workshopen var att undersöka förutsättningar för utveckling av mark och vatten i respektive ort med omland, i ett framtidsperspektiv. Resultatet från workshopen kommer att användas som underlag till samrådsförslaget av Nyköping kommuns översiktsplan 2040.

Genomförande

Johanna Friberg, projektledare för revidering av översiktsplanen, samt Martina Hallström, kommunalråd och ordförande i Tillväxt- och landsbygdsutskottet, hälsade deltagarna välkomna. De medarbetare från Samhällsbyggnad som deltog på workshopen presentade sig också och Johanna inledde med en kort introduktion om kommunens pågående översiktsplanearbete.

Därefter fortsatte Per Skyllberg, översiktsplanerare, med en kort presentation om vad en översiktsplan är och vad som förväntas bli de största skillnaderna mellan den nuvarande översiktsplanen (antagen 2013) och den reviderade översiktsplanen, som har målåret 2040. Per gick också igenom vilka önskemål som framkom i arbetet med serviceplanen, som är frågor som passar i en översiktsplan. En översiktsplan ska visa på utvecklingen av mark och vatten ur ett översiktligt perspektiv. Därför är det främst frågor kopplat till markbehov för t.ex. bostäder, verksamheter, vägar, mm. som är aktuella för översiktsplanen.

Två workshopövningar genomfördes sedan och utgångspunkten för dessa var det underlag till serviceplan som deltagarna hade varit med och tagit fram tidigare under året.

De tolv orter som hade varit med i arbetet med serviceplanen delades upp på sex stationer vilka var utplacerade i lokalen. Information om orterna fanns vid varje station. Vid varje station fanns även en gruppledare från Samhällsbyggnad som var ansvarig för att leda diskussionerna och anteckna vad som sades.

Övning 1: Nuläge

Den första workshopövningen handlade om att hjälpa kommunen att ta fram en bra nulägesbild för respektive ort utifrån ett ÖP-perspektiv. Grupperna skulle svara på ett antal frågor, bland annat vad som är ortens styrkor och svagheter ur ett mark- och vattenperspektiv.

Övning 2: Framtid

Nästa övning inleddes med en framtidsspaning där Annica Nilsson, kommunikationsutvecklare, tillsammans med Johanna kortfattat redogjorde för några större framtidstrender som kommer att påverka mark- och vattenanvändningen i framtiden.

Den efterföljande övningen handlade om att ta fram realistiska framtidsvisioner för respektive ort år 2040, ur ett mark- och vattenperspektiv. Grupperna fick spåna framtidsidéer med utgångspunkt i nuläget som togs fram i den föregående övningen. Slutligen prioriterades alla förslag och idéer, så att det framkom vilka idéer som gruppen tyckte var viktigast.

Workshopen avslutades med att samtliga gruppledare presenterade de mest prioriterade framtidsvisionerna som hade tagits fram för orterna i övningen, för resten av deltagarna.

Resultat

Stigtomta och Vrena

Nuläge Stigtomta

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Utpekad mark för bostäder
- Mark för gemensam samlingsplats

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Närhet till Nyköping
- Intresserade markägare
- Kollektivtrafik

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Mycket lite kommunal mark som inte redan är planlagd
- Sovstad till Nyköping

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Bo på landet men nära till stan
- Vandringsleder och natur

Nuläge Vrena

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Utpekad mark för bostäder

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Närhet till friluftsliv på vatten och land
- Kommunal mark
- Skola och förskola

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Fabriksområdet
- Vattenbarriärer

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Nära till tre orter
- Bra kommunikationer

Framtidsvision Stigtomta

- Varierade boendeformer
- Ökad befolkning
- Bredband i hela orten
- Fler trygga vägpassager
- Landsbygdsturism
- Utlokaliserade verksamheter
- Persontrafik på järnvägen
- Bidra till livsmedelsförsörjningen
- Attraktivt boende

Framtidsvision Vrena

- Varierade boendeformer
- Ökad befolkning
- Bredband i hela orten
- Fler säkra vägpassager
- Utvecklat fabriksområde
- Camping vid badet
- Persontrafik på järnvägen
- Utlokaliserade verksamheter
- Bidra till livsmedelsförsörjningen
- Attraktivt boende

Stavsjö och Ålberga

Nuläge Stavsjö

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- GC-väg 800
- Parkering lastbil
- Motionsspår
- Industriområdet

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Attraktivt område för inflyttning
- Genomfartsort Norrköping-Nyköping (bra geografiskt läge)
- Tillgänglighet av mark, t.ex. Holmen
- Möjlighet att bygga ut reningsverket

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Tillgång till vatten?
- Tillväxt (nybyggnation)

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Skattepengar
- Besöksnäring (600 000 besökare/år)
- Stora arbetsplatser (150-200 arbetstillfällen)

Nuläge Ålberga

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- GC-väg badplats
- Trafikanpassa väg (se över markreservat)

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Attraktivt naturområde
- Skola
- Pendlingsstation kan återställas
- Kommunalt ägd mark

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Idrottsanläggning
- Skidspår
- Jordbruksmark

Framtidsvision Stavsjö

- Logistikcentrum
- Servicepunkt Ostlänken
- Utbyggnad av naturnära boenden +55
- Ökad närhet till skola och förskola
- Vård och omsorg (prio)
- Vardagslogistik

Framtidsvision Ålberga

- Pendeltågstation
- Utbildningscentrum
- Dambroängen idrott + lantbruk + IT + Miljö

Jönåker och Råby

Jönåker hade tyvärr ingen representant på workshopen och resultatet för den orten ska därför inte ses som slutgiltigt.

Nuläge Råby

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Mark för bostäder (för att öka underlaget för skolan) och verksamheter

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Många sjöar som bidrar till höga naturvärden och friluftsvärden
- Även höga kulturvärden finns.
- Två vattentäktområden som har ett högt bevarandevärde.
- LIS-område som möjliggör attraktiv bebyggelse/verksamheter
- Närhet Skavsta

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Närheten till centralorten Nyköping som gör att de flest ärenden m.m. görs där
- Höga värden kopplat till sjöar och stränder vilket kan göra det svårare att bygga

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Rekreation

- Attraktivt landsbygdsboende
- Kollektivtrafik (flöde genom orten)
- Skola

Nuläge Jönåker

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Mark för bostäder och verksamheter (säkerställa och möjliggöra för verksamheter)

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Relativt stor ort som har förutsättningar för utveckling och förtätning
- Golfbana (styrka för besöksnäring)
- Närhet E4:an, Skavsta, Ostlänken
- Järnvägsstationen kan öppnas och då kan det bli en pendlarort
- Redan DP-lagd mark som ej är exploaterad

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Åldrande befolkning som ger andra krav på boende vilket kan riskera utflytt från orten. Det kan ge minskat underlag för att behålla skolan.

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Skola
- Affär
- Drivmedelsstation

Framtidsvision Råby

- Ta del av de 70 000 invånarna det ska bli i Nyköpings kommun, alla kan inte bo i centralorten. Det kommer ge bostäder.
- En ort med naturupplevelser.
- Distansjobbare kommer bo här vilket ger en invånarökning.
- Kontorshotell med flera företag under samma tak.
- Den värdefulla naturen är bevarad (vattentäkten viktig för framtiden)
- Fler elbilar och samåkning sker på orten.
- Bidrar till livsmedelsförsörjningen även i ett större perspektiv, för länet och Sverige. (prio)
- Kan erbjuda attraktiva yrken inom lantbruk/livsmedel med friare arbetstider för folk med hälsosammare livsstil.
- Attraktivt just för att det är landsbygdsort.
- Ökad besöksnäring. (prio)
- Smart attraktiv landsbygdsort med många funktioner för skola, boende för äldre, matproduktion m.m. i ett cirkulärt system.

Framtidsvision Jönåker

- Ta del av de 70 000 invånarna det ska bli i Nyköpings kommun, alla kan inte bo i centralorten. Det kommer ge bostäder.
- Tågstation som ger ökad utveckling för skolan.
- Smart attraktiv landsbygdsort med många funktioner för skola, boende för äldre, matproduktion m.m. i ett cirkulärt system.
- Jönåkerspannan – ett framtida företag som kommer att finnas kvar eftersom företaget utvecklar sina produkter och använder mer hållbara resurser.

Tystberga och Lästringe

Nuläge Tystberga

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Tågstopp för bättre pendlingsmöjligheter
- Belyst gång- och cykelväg (väg 771)
- Drivmedelsstation
- Bostadsbyggande +55
- Tomtmark för småhus
- Vattentäkt

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Kapacitet i befintligt reningsverk
- Detaljplanelagt skolområde
- Koppling Stockholm och E4

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Barriär i form av järnväg och Ostlänken
- Omgärdad av jordbruksmark
- Vattentäkt

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Servicenod för östra Nyköping
- Besöksnäring kopplat till Sörmlandsleden

Nuläge Lästringe

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Väl fungerande allmänna kommunikationer (utrymme för station)

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Närhet till E4
- Detaljplanelagd mark för bostäder

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Lite kommunal mark
- När järnväg och ostlänken

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

Framtidsvision Tystberga

- Spårbunden pendling till Stockholm och Nyköping (prio)
- Besökscenter Sörmlandsleden med handel, service och paketlösning för friluftsliv
- Full service inklusive vårdcentral och F-6 skola
- 2000 invånare
- Framtidens drivmedelsförsörjning
- Idrottshall + utökad idrottsanläggning
- Forskning kring biodrivmedel
- Vad skulle orten med omland kunna bidra med till hela kommunen år 2040: Besöksmål och minskad klimatpåverkan pga minskade transporter.

Framtidsvision Lästringe

- Spårbunden pendling till Stockholm och Nyköping tillsammans med Tystberga
- 600 invånare
- Fullgod kollektivtrafik
- Skola F-3

Nävekvarn och Buskhyttan

Gruppen framhöll att uppdelningen i Buskhyttan och Nävekvarn inte kändes relevant. Därför fortsatte diskussionen utifrån ett ”Tunabergshalvö-perspektiv”.

Nuläge Tunabergshalvön

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Bostadsbyggandet
- Vägnät (MSR). Gruppen betonar värdet av att rusta vägen mellan Buskhyttan – Koppartorp – Nävekvarn, som både är genare och skulle fånga upp många boende.
- Gång och cykelbanor för besöksnäring, mer rörelse (friskvård) rekreation, friluftsliv. Ett väl fungerande cykelvägnät skulle även bidra till att fler dagpendlare skulle cykla till bussen vilken skapar ett bättre underlag för kollektivtrafiken.

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Läget: Både Buskhyttan och Nävekvarn har attraktiva boendelägen vid havet, en ”oslipad diamant” samtidigt som närheten till Nyköping är uppenbar (pendlaravstånd).
- Vatten och Skog: Möjligheter för en rik fritid med närheten till naturen (jakt, fiske, bergsklättring etc), havet med båtliv/kanoting.
- Kostnadsläget: Mycket ”värde för pengarna”, ”Livsstilsboende” dvs lite lugnare liv på landet.

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Centrumkänslan (Nävekvarn) är underutvecklad (fult). Det finns ett artikulerat behov av att utveckla en ”Social hub” samtidigt finns kulturmiljöer och föroreningar som sätter begränsningar för utveckling. Skapar bitvis markbrist i attraktiva lägen.
- Få till fiberutbyggnaden (”partiell vit fläck”)
- Trafiken. Ofta tungtrafik rakt igenom byn, dvs en säkerhetsfråga som påverkar befolkningen.

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Turism
- Friluftsliv
- Marin servicepunkt

Framtidsvision Tunabergshalvön

a. Exploatering för bostäder av attraktiva lägen/kusten (prio)
b. Mindset/entreprenörskap
c. Social/kreativ hub
d. Besöksnäringsområden
e. Bästa badet i Nyköping
f. Skateboardramp (prio)
g. Mellankommunal samverkan
h. Skapa ”korttidsboenden” hostels/campingutrymmen
i. GC-banor som binder ihop orter (prio)
j. Bra vägar, kvalitet/sträckning (prio)
k. Upplevelsebaserad besöksnäring
l. Centrummiljö värd namnet skapar attraktivitet för lokalt näringsliv m.m. (prio)
m. Busstation/cykelparkeringar

Vad skulle orterna med omland kunna bidra med till hela kommunen år 2040?

- Besöksnäringen skulle kunna stärkas ytterligare med tanke på de kvalitéer som finns på Tunabergshalvön. En bra marknadsföring skulle kunna ge positiv ”spinn-off” för besöksnäringen i hela kommunen.

Runtuna och Aspa

Aspa hade tyvärr ingen representant på workshopen och resultatet för den orten ska därför inte ses som slutgiltigt.

Nuläge Runtuna

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Mark för bostäder (+55) i närheten av skola
- Mark för avloppsanläggning

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Potential för besöksnäring bl.a. väg 223
- Särskilt attraktivt läge i omväxlande levande landsbygd
- Skola finns
- Starkt näringsliv med många mindre livaktiga företag

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Bristande VA-kapacitet
- Service som affär, samhällsservice saknas

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Starkt lantbruk och skogsnäring
- Kulturlandskap

Nuläge Aspa

1. Vilka prioriterade frågor från ortens underlag till serviceplan kan hanteras inom översiktsplanearbetet?

- Mark för bostäder (+55)
- Gång och cykelväg längs 223

2A. Vilka är ortens främsta styrkor (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Läge i vägkors där omlandet nås i alla väderstreck
- Befintligt äldreboende
- Potential för besöksnäring bl.a. väg 223
- Vid kollektivtrafikstråk
- Nyrenoverad VA-anläggning

2b. Vilka är ortens största svagheter/utmaningar/hot (max 3) ur ett mark- och vattenperspektiv?

- Långt till centralort
- Orten är långsträckt
- Service som affär, samhällsservice saknas

3. Vad bidrar orten med omland med till hela kommunen?

- Naturområden med extra höga kvaliteter
- Öster Malma med verksamheter
- Starkt lantbruk och skogsnäring

Framtidsvision Runtuna

- Nytt eller uppgraderat reningsverk (prio)
- Servicecenter kring skola med äldreboende och viss kommersiell service (prio)
- Vuxit med villor och lägenheter i anslutning till skola och mot ”Oskarshäll” ev. verksamheter ut mot Runtuna kvarn.
- Ökad djurproduktion för markernas mångfald och bygdens attraktivitet
- Flera Bed och breakfast
- Ökad naturturism

Framtidsvision Aspa

- Mack med närproducerat drivmedel typ ”Energifarbriken” med viss service (prio)
- Viss nyproduktion av lägenheter (+55) och villor
- Ny GC-väg längs 223 (Här är gruppen osäkra om målpunkt p.g.a. dålig lokalkännedom)
- Närslakteri uppstartat
- Ytterligare verksamheter knutna till Öster Malma

Fortsatt arbete

Projektgruppen för revidering av översiktsplanen har redan hunnit konstatera att den framtagna rapporten ”Underlag till serviceplan 2019-2022” utgör ett viktigt och värdefullt underlag för det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Informationen som framkom genom denna workshop utgör ett bra komplement till underlaget. Tillsammans kommer underlaget att användas för att bland annat ta fram en rättvisande beskrivning av nuläget för varje ort i översiktsplanen, samt att användas som grund för prioriteringar av utveckling av mark- och vatten i respektive ort. Den reviderade översiktsplanen planeras att gå ut på samråd under våren 2020, och då är deltagarna välkomna att ha en fortsatt dialog med kommunen om förslaget och lämna synpunkter.

Deltagarlista Nyköpings kommun

Martina Hallström, kommunalråd och ordförande i Tillväxt- och landsbygdsutskottet

Johanna Friberg, projektledare för revidering av översiktsplanen, Samhällsbyggnad

Per Skyllberg, översiktsplanerare, Samhällsbyggnad

Katarina Bergkvist, enhetschef strategienheten, Samhällsbyggnad

Anna Selander, samhällsbyggnadschef, Samhällsbyggnad

Olov Skeppstedt, mark- och exploateringschef, Samhällsbyggnad

Stefan Andersson, ekolog, Samhällsbyggnad

Elin Hultman, ekolog, Samhällsbyggnad

Hans Welff, markförvaltare, Samhällsbyggnad

Annica Nilsson, kommunikationsutvecklare, Kommunikationsavdelningen

Berit Christoffersson, näringslivsstrateg, Näringslivsenheten